

ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ของธนาคารออมสิน สาขาป่าตอง
Factors affecting the occurrence of credit outstanding debt resulting in NPLs of Government Savings Bank, Patong Branch.

ภาพิมล เลหาวิช^{1*} และ ลลิตา หงษ์รัตนวงศ์²

PAPIMON LAOHAVANICH¹ and Lalita Hongratanawong²

¹นักศึกษาลัทธิสุตรการเงิน, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กรุงเทพฯ

¹ Finance program student, Faculty of Business Administration, University of the Thai Chamber of Commerce, Bangkok

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์กลุ่มวิชาการเงิน, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กรุงเทพฯ

² Assistant Professor Dr., Lecturer of Finance Group, Faculty of Business Administration University of the Thai Chamber of Commerce, Bangkok

*Corresponding author, E-mail: laohavanichpapimon@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ของธนาคารออมสินสาขาป่าตอง คือ ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ปัจจัยด้านองค์ประกอบเรื่องภาระหนี้ที่มีกับธนาคารผู้ให้สินเชื่อมีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs และปัจจัยด้านสภาพการณ์ภายนอกที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs เช่นใดบ้าง โดยได้รวบรวมข้อมูล คือการเก็บข้อมูลบัญชีแฟ้มลูกหนี้รายตัวจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 160 รายที่เกิด NPLs ระหว่างปี 2559 – 2561 โดยนำข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงปริมาณซึ่งใช้การวิเคราะห์ ตามแบบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรปัจจัยเกี่ยวกับลูกหนี้ ที่เกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อส่งผลให้เกิด NPLs คือ หลักประกันในการกู้ยืม ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับตัวแปรอื่นๆ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้เฉลี่ย อาชีพ ระยะเวลาในการผ่อนชำระสินเชื่อ จำนวนเงินที่ผ่อนชำระในแต่ละงวด จำนวนเงินค้างชำระสินเชื่อ พบว่า ไม่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs

คำสำคัญ : ปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หนี้สิน ลูกหนี้ เจ้าหนี้

Abstract

The purpose of this study To study the factors that have an effect on NPLs of the Government Savings Bank, Patong Branch, namely personal factors affecting the occurrence of overdue loans that result in NPLs. Having with the bank granting the loan affects the occurrence of overdue loans, which result in NPLs and external circumstance factors affecting the debtors' outstanding debts. What effect will there be on loan outstanding that results in NPLs? Is to collect the data of individual debtors' accounts of 160 samples of NPLs occurring during 2016 - 2018 by using both primary and secondary data for descriptive and quantitative analysis. According to the multiple regression model.

The study indicated that Variables on receivables the outstanding loans cause NPLs are collateral for loans. In the same direction Statistical significance at 95 percent confidence. For other variables, such as gender, age, education level, status, average income, occupation, duration of loan payment. The amount of payments made in each installment. The amount of credit outstanding was found to not have an effect on NPLs.

Keywords: Non-Performing Loan: NPL, Liabilities, Debtor, Creditor

บทนำ

ธนาคารออมสินได้ถือกำเนิดจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ที่ได้เห็นประโยชน์ของการออมและเพื่อให้ประชาชนรู้จักการประหยัด เก็บออม มีที่เพื่อเก็บรักษาทรัพย์สินของตนเองและให้ปลอดภัยจากโจรในสมัยนั้น ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ธนาคารออมสินได้เปลี่ยนแปลงปรับปรุงพัฒนาระบบการดำเนินงาน และการบริการในทุกด้าน ธนาคารได้ปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ รักษาฐานลูกค้า มีการเตรียมการเพื่อปรับปรุง ภาพลักษณ์ และรูปแบบการให้บริการที่ทันสมัยและครบวงจรยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการให้บริการที่สอดคล้องต่อความต้องการและครอบคลุมทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และทุกอาชีพ โดย ภาพรวมของธุรกิจของธนาคารออมสิน คือ ดำเนินงานเกี่ยวกับด้านเงินฝากและด้านสินเชื่อ โดยจะมีผลิตภัณฑ์เงินฝากดอกเบี้ยพิเศษ ฝากประจำ ฝากเพื่อผู้เยาว์ ฝากเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อนำเสนอให้กับลูกค้าเพื่อให้ได้ผลตอบแทนในรูปแบบอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม และด้านสินเชื่อ ทั้งสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย เพื่อการอุปโภคบริโภค สินเชื่อบุคคลต่างๆ ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ต้องการนำเงินไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านอื่นๆ

ในปัจจุบันการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือสินเชื่อนั้นถือว่าสามารถเข้าถึงได้ง่าย สร้างประโยชน์ให้แก่คนได้มีโอกาสสูงขึ้น แต่ในทางกลับกันก็ถือว่าให้โทษกับคนที่ขาดวินัยทางการเงิน มีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นเช่น น

ซึ่งอาจถือเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการสร้างหนี้เพิ่มขึ้นและทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระเงินต้นและดอกเบี้ยคืนให้สถาบันการเงินเป็นระยะเวลาเกินกว่า 3 เดือนขึ้นไป ดังนั้นการเกิดวิกฤตในหนี้ NPLs ที่ผ่านมาทำให้สถาบันการเงินต้องตั้งสำรองเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมถึงต้องวางมาตรการในการเร่งรัดติดตามหนี้ให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนดให้มากที่สุดซึ่งจากผลการดำเนินงานของธนาคารออมสินสาขาป่าตอง ณ สิ้นปี ในระยะเวลา 3 ปี ที่ผ่านมานั้น มีผลรายงานข้อมูลหนี้ค้างชำระจากการปล่อยสินเชื่อ คือสินเชื่อที่มีหลักประกัน และสินเชื่อไม่มีหลักประกัน ของสาขาป่าตอง มีจำนวนมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ซึ่งเมื่อมีการค้างชำระของสินเชื่อเกิดขึ้นส่งผลให้เกิด NPLs (หนี้มีระยะค้างเกิน 3 งวด) โดยจะทำให้สาขาต้องกันสำรองเงิน 100% ของมูลค่าหนี้ค้างชำระเพื่อเป็นเงินสำรองไว้แก่หนี้สงสัยจะสูญ เมื่อมีการกันสำรองเงินมากเท่าไรก็จะส่งผลเชื่อมโยงไปยังผลการดำเนินงานของสาขาและเกิดหนี้ด้อยคุณภาพขึ้นทำให้รายได้ของสาขาลดลงและจะส่งผลกระทบต่อภาพรวมของธนาคารเมื่อประมวลผลการดำเนินงาน ณ สิ้นปี ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทน (โบนัส) ที่พนักงานจะได้ด้วย เพราะถ้ามีหนี้ NPLs สูง เงินที่ธนาคารจะต้องนำไปกันสำรองก็เพิ่มขึ้น ผลตอบแทนพิเศษก็จะลดลงตามสัดส่วนของเงินคงเหลือสุทธินั่นเอง จึงได้ทำการศึกษาเพื่อลดการกันสำรองเงินของสาขาในเรื่องการเกิดหนี้ค้างชำระเพื่อหาแนวทางให้การปล่อยสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพขึ้นลดการค้างชำระใน 1 ปี ให้เกิดน้อยที่สุดและเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยในการกำกับดูแลสถาบันการเงิน

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ของธนาคารออมสินสาขาป่าตอง คือ ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการเกิดค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ปัจจัยด้านองค์ประกอบเรื่องภาระหนี้ที่มีกับธนาคารผู้ให้สินเชื่อมีผลต่อการเกิดค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs และปัจจัยด้านสภาพการณ์ภายนอกที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ มีผลต่อการเกิดค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สินเชื่อ

เป็นวิธีการและหลักเกณฑ์ที่ธนาคารใช้สำหรับการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของลูกค้าด้านต่างๆ เช่น ลักษณะส่วนบุคคล สภาพคล่อง ความสามารถในการหารายได้และชำระหนี้ ความมั่นคงทางการเงิน เป็นต้น เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจการวิเคราะห์การให้สินเชื่อ

หลักเกณฑ์ที่ใช้วิเคราะห์โดยทั่วไปจะใช้หลักของนโยบาย 6c's โดยมีรายละเอียด ดังนี้ คือ

1) คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัว (Characteristic) เป็นลักษณะด้านอุปนิสัยใจคอและพฤติกรรมว่าจะมีความรับผิดชอบในการชำระหนี้มากน้อยเพียงใด โดยดูจากประวัติส่วนตัวทางสังคม ความซื่อสัตย์ อายุ การประกอบอาชีพการงานและความสามารถ ความชำนาญประสบการณ์

2) ความสามารถในการชำระหนี้คืน (Capacity) ถือเป็นเรื่องสำคัญของการวิเคราะห์ความสามารถ เพื่อประกอบการอนุมัติสินเชื่อโดยดูรายได้ เงินเดือน ค่าจ้าง กำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจ แผนการชำระคืนพิจารณาจากงบการเงินของกิจการเช่นงบดุล งบกระแสเงินสด งบกำไรขาดทุน

3) เงินทุน (Capital) เป็นการดูฐานะทางการเงิน ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนทุน ว่าเป็นอย่างไร ต้องพิจารณาว่าผู้กู้ได้นำเงินทุนส่วนตัวมาลงทุนแค่ไหน เพราะยังผู้กู้นำเงินทุนตัวเองมาลงทุนมากความเสี่ยงของธนาคารก็น้อยลง

4) สภาพการณ์แวดล้อมทั่วไป (Condition) เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย นโยบายของรัฐบาล ภาษี สภาพอากาศ ปัญหาแรงงาน เทคโนโลยี

5) หลักประกัน (Collateral) การวิเคราะห์สินเชื่อสิ่งที่จะต้องคิดถึงอีกอย่างที่สำคัญ ก็คือหลักประกัน เพราะธุรกิจจะดีแค่ไหนก็อาจถูกสถานะแวดล้อมหรือเหตุการณ์ไม่คาดคิดทำให้ธุรกิจเกิดปัญหาได้เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่ธนาคารอาจได้รับดังนั้นหลักประกันจึงสำคัญซึ่งแล้วแต่การพิจารณาว่าควรมีหลักประกันมากน้อยแค่ไหน โดยพิจารณาจากความเสี่ยงถ้ามีความเสี่ยงน้อยหลักประกันก็น้อยถ้ามีความเสี่ยงมากหลักประกันก็ควรมากเช่นกัน

6) ประเทศ (Country) เป็นการวิเคราะห์ถึงเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ ว่าเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นอย่างไรรวมถึงสถานะการเมืองของประเทศนโยบาย 5P (5 P's Policy)

ชรินทร์ พิทยาวิธ (2534) ได้อธิบายถึงแนวทางการวิเคราะห์สินเชื่ออีกหลักเกณฑ์ที่นิยมใช้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อที่ไม่ใช่งบการเงินโดยมีหลัก 5P ประกอบด้วย

1) People (ผู้ขอเครดิต) ความตั้งใจจริงและความสามารถในการชำระหนี้วิเคราะห์จากBank Statement

2) Purposes (วัตถุประสงค์การขอเครดิต) จะมีจุดสำคัญ 2 ประการคือ

- อำนวย ประโยชน์ให้แก่ผู้ขอกู้ยืม เมื่อได้เงินไปใช้จ่ายหรือลงทุนตามวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดรายได้หรือผลกำไรกลับคืนมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามเงื่อนไขหรือข้อตกลงในการชำระหนี้

- วัตถุประสงค์นั้นจะต้องสามารถสนองต่อเจ้าหนี้ได้ คือ การได้รับชำระหนี้และได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากเงินลงทุนเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลด

3) Payment (การชำระเงิน) หมายถึง การชำระคืน การที่ลูกหนี้จะสามารถชำระหนี้และดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้ได้ ความสามารถในการหารายได้หรือความสามารถในการทำกำไรเป็นจุดสำคัญที่จะลดความเสี่ยงให้น้อยลง นั่นก็คือ เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้คืนมาพร้อมกับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย

4) Protection (หลักประกัน) หมายถึง การป้องกันความเสี่ยง หลักประกันหรือคุณภาพของสินทรัพย์จะเป็นตัวผ่อนคลายความเสี่ยง

5) Prospective (ความเจริญก้าวหน้าของกิจการ) เป็นการพัฒนางานถึงผลการดำเนินธุรกิจของกิจการที่ขอสินเชื่อซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพทางเศรษฐกิจ Conditions หมายถึง เงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะส่งผลทำให้ฐานะของผู้ขอสินเชื่อเปลี่ยนแปลงไปในทางดีขึ้นหรือเลวลง โดยมีปัจจัยที่พิจารณาคือ สภาพทางเศรษฐกิจ

สถานการณ์ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐบาล เงื่อนไขในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมนั้น ๆ และเงื่อนไขเกี่ยวกับตัวผู้ขอสินเชื่อ

แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้

แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้ โดยชนินทร์ พิทยาวิวิธ (2534) กล่าวว่า การค้างชำระหนี้ของลูกค้าเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงได้ยากในการดำเนินงานของธนาคาร ถึงแม้ว่าจะมีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้แล้วแต่ก็ยังคงปัจจัยอื่นๆที่ทำให้ลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามระบุในสัญญา ธนาคารก็มีระบบตรวจสอบติดตามหนี้ภายหลังจากที่ให้กู้แล้ว ซึ่งต้องหามาตรการและวิธีการเพื่อมาควบคุมหนี้ค้างชำระให้อยู่ในระดับที่ไม่เกินเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสาเหตุของการค้างชำระหนี้สามารถสรุปได้ดังนี้

1) มูลเหตุที่เกิดจากปัจจัยภายนอก คือปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ หากมีการเปลี่ยนแปลงก็จะส่งผลกระทบต่อลูกค้า ได้แก่

1.1) ภาวะเศรษฐกิจ เป็นปัญหาหลักๆของการประกอบธุรกิจ ถ้าภาวะเศรษฐกิจดีจะส่งผลให้การประกอบธุรกิจมีการขยายตัวและเจริญรุ่งเรือง แต่หากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหรือซบเซาจะส่งผลให้เกิดการชะลอตัวทางธุรกิจและอาจเกิดการจ้างงานที่ลดลง รายได้ก็จะลดลงตาม ซึ่งบางธุรกิจถึงขั้นล้มละลาย

1.2) นโยบายของรัฐบาล การดำเนินธุรกิจต้องดำเนินตามกฎหมายซึ่งบางครั้งรัฐบาลอาจเห็นว่าจำเป็นต่อการครองชีพของประชาชนจึงนำมาตรการควบคุมราคาเข้ามาใช้ เช่น น้ำตาล การทำเช่นนี้จะส่งผลดีต่อผู้บริโภค แต่ถ้ามีปัจจัยอื่นเปลี่ยนแปลงรัฐบาลก็จะต้องมีการปรับให้เหมาะสม

1.3) ค่านิยมและเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของทั้ง 2 อาจเป็นปัญหาเล็กน้อยแต่อาจส่งผลกระทบต่อบางธุรกิจได้ เช่น ธุรกิจแฟชั่นที่หากเมื่อผู้บริโภคมีค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป หรือด้านเทคโนโลยี เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทั้งด้านคุณภาพและราคา

1.4) ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ทันคาดคิด เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ สึนามิ แผ่นดินไหว ผลผลิต กิจการได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ

2.) มูลเหตุที่เกิดจากปัจจัยภายใน ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในธนาคารของผู้ให้สินเชื่อ และสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ ได้แก่

2.1) การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ส่งผลกระทบต่อภาระที่ผู้กู้จะได้รับถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ภาระก็จะเพิ่มขึ้น ผู้กู้ต้องใช้เวลามากกว่าเดิมในการชำระหนี้ให้หมดไป ความเสี่ยงในการค้างก็เพิ่มขึ้น

2.2) การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม เช่น ประเมินราคาสูงเกินไป หลักทรัพย์ที่ประเมินมีสภาพคล่องต่ำหรือไม่มีสภาพคล่องเลย ทำให้ผู้กู้ได้รับการอนุมัติสินเชื่อที่หลักทรัพย์ไม่คุ้มมูลหนี้

2.3) ระบบติดตามและควบคุมคุณภาพหนี้ไม่มีประสิทธิภาพ

2.4) การอนุมัติสินเชื่อของธนาคารที่ไม่มีการกรองที่ดี เช่น พนักงานขาดประสบการณ์ เน้นการทำงานที่ได้ปริมาณเยอะแต่ขาดคุณภาพ

3) มูลเหตุที่เกิดจากตัวลูกหนี้ ได้แก่

- 3.1) การที่ลูกหนี้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม เช่น นำไปแก่งกำไรในสิ่งหาหมื่นทรัพย์
- 3.2) การย้ายถิ่นที่อยู่ เปลี่ยนที่ทำงาน ถูกเลิกจ้างงาน ทำให้ไม่สามารถรับภาระหนี้ของตนเองได้
- 3.3) ลูกหนี้ถึงแก่กรรม เจ็บป่วย ทูพพลภาพ ฐานะทางครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไป
- 3.4) วินัยการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย หนี้สินหลายทาง
- 3.5) ลูกหนี้ทำการค้าเกินตัว ภาระเงินงวดเกินความสามารถในการชำระหนี้ได้
- 3.6) การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ทำให้ธุรกิจเกิดการชะงักตัว
- 3.7) ลูกหนี้เกิดเจตนาบิดพลิ้วไม่ยอมชำระหนี้ หรือนำเงินไปชำระหนี้ทางอื่นก่อนชำระหนี้

ให้แก่ ธนาคาร

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิขริน ศิริอ่อน (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โดยนำข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิมามีวิเคราะห์เชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์โดยการใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) พบว่ามูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการขอกู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ในทิศทางเดียวกัน ส่วนปัจจัยด้านอายุระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระยะเวลาในการผ่อนชำระ จำนวนเงินที่ผ่อนชำระในแต่ละงวดไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้ และงานวิจัยของ ชัชวาลย์ ใจธีรภาพกุล (2554) ที่ได้มีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย พบว่า สัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อธุรกิจอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมต่อปริมาณสินเชื่อรวม สัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และที่อยู่อาศัยต่อปริมาณสินเชื่อรวมและสัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อธุรกิจบริการต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อรวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังมี ปนัดดา ปิยะศิลป์ และไพบุลย์ ดาวสดใส (2555) ที่ได้ศึกษาปัจจัยทำนายการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคาร พบว่า เพศ อาชีพ และประวัติการมีหนี้ค้างชำระที่มีลักษณะเป็นปัจจัยทำนายการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ พบว่าเพศชายจะมีโอกาสที่จะเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากกว่าเพศหญิง 2.028 เท่า อาชีพธุรกิจส่วนตัวและค้าขายมีโอกาสที่จะเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากกว่ากลุ่มอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ 2.487 เท่า และลูกหนี้ที่มีประวัติการมีหนี้ค้างชำระมีโอกาสเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากกว่าลูกหนี้ที่ไม่มีประวัติการมีหนี้ค้างชำระ จำนวน 6.799 เท่า

ตารางสรุปทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ในแต่ละหัวข้อใน (Table of related theory and Researches)

ตารางที่ 1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	การประยุกต์ใช้
แบบจำลองความคาดหวังของ Porter and Lawler	การสร้างแบบสอบถามการสัมภาษณ์พนักงานธุรกิจสาขาที่ทำหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อโดยตรง
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สินเชื่อ	แบบสอบถามในส่วนลักษณะส่วนบุคคลของลูกค้า และส่วนของสาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา
แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้	แบบสอบถามส่วนของระดับความสำคัญของปัจจัยที่เป็นมูลเหตุการค้างชำระหนี้

ตารางที่ 2 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำการศึกษา	เรื่องที่ทำการศึกษา	วิธีการทดสอบและการศึกษา	ผลการศึกษา
วิมลวิภา ทองรุ่งเกียรติ (2554)	การศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจระดับมหภาคกับปัญหาหนี้เสียสะสมในระบบเศรษฐกิจไทย	ใช้วิธีการทดสอบทางเศรษฐมิติประยุกต์แบบจำลองที่นำมาใช้วิเคราะห์และประมาณค่าความสัมพันธ์ ได้แก่ Cointegration and Vector Error Correction Model (VECM) และ Granger Causality Test ระยะเวลาวิจัยไตรมาสในช่วงปี พ.ศ.2541-2554	ปัจจัยด้านผลผลิตมวลรวมที่แท้จริงและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR มีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้ามกับปัจจัยหนี้เสียสะสม และปัจจัยด้านอัตราเงินเฟ้อกับดัชนีอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงจะมีอิทธิพลต่อหนี้เสียสะสมในลักษณะแปรผันตรงต่อกัน
ชัชวาลย์ ใจธีรภาพกุล (2554)	การศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย	ใช้วิธีการทดสอบทางเศรษฐมิติวิเคราะห์สมการถดถอยพหุเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) มีการใช้ข้อมูล	สัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อธุรกิจอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมต่อปริมาณสินเชื่อรวม สัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อธุรกิจ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ผู้ทำการศึกษา	เรื่องที่ทำการศึกษา	วิธีการทดสอบและการศึกษา	ผลการศึกษา
		ทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) แบบรายครึ่งปีในช่วงปี พ.ศ.2541-2553	อสังหาริมทรัพย์และที่อยู่อาศัยต่อปริมาณสินเชื่อรวมและสัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อธุรกิจบริการต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อรวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)
ศิขริน ศิริอ่อน (2554)	การศึกษาวิจัยปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	ใช้วิธีการทดสอบโดยนำข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิมารวเคราะห์เชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis)	มูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการขอกู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ในทิศทางเดียวกัน ส่วนปัจจัยด้านอายุระดับการศึกษาอาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนระยะเวลาในการผ่อนชำระจำนวนเงินที่ผ่อนชำระในแต่ละงวดไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้
ปนัดดา ปิยะศิลป์ และไพบุลย์ ดาวสดใส (2555)	การศึกษาปัจจัยทำนายการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคาร	ใช้วิธีการทดสอบโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากลูกหนี้สินเชื่อที่มาขอใช้บริการสินเชื่อของธนาคารออมสินสาขาขอนแก่น ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2553 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2554	เพศ อาชีพ และประวัติการมีหนี้ค้างชำระที่มีลักษณะเป็นปัจจัยทำนายการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้พบว่าเพศชายจะมีโอกาสที่จะเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากกว่าเพศหญิง 2.028 เท่า อาชีพธุรกิจ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ผู้ทำการศึกษา	เรื่องที่ทำการศึกษา	วิธีการทดสอบและการศึกษา	ผลการศึกษา
		ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน ตามประเภทของสินค้า จากนั้นเลือกตัวอย่างศึกษาในแต่ละชั้นภูมิโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน ได้จำนวน 2,100 ราย เก็บรวบรวม โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบไบนารี	ส่วนตัวและค้าขายมีโอกาสที่จะเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากกว่ากลุ่มอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ 2.487 เท่า และลูกหนี้ที่มีประวัติการมีหนี้ค้างชำระมีโอกาสเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากกว่าลูกหนี้ที่ไม่มีประวัติการมีหนี้ค้างชำระจำนวน 6.799 เท่า

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินค้าที่ส่งผลให้เกิด NPLs ของธนาคารออมสิน สาขาป่าตอง โดยได้รวบรวม โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ค่าความคลาดเคลื่อนการประมาณไม่เกินร้อยละ 5 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 ตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ จึงศึกษาตัวอย่างทั้งหมด 160 ราย และจากการสัมภาษณ์พนักงานธุรกิจสาขาที่ทำหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อโดยตรง โดยก่อนผู้ศึกษาจะดำเนินการวิเคราะห์จะมีการตรวจสอบรายชื่อกลุ่มตัวอย่างเพื่อลดความผิดพลาดและให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ใช้ข้อมูลบัญชีแฟ้มลูกหนี้รายตัวของธนาคารออมสินสาขาป่าตอง ในการใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล และจากการสัมภาษณ์พนักงานธุรกิจสาขาที่ทำหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อโดยตรง โดยกำหนดกรอบแนวคิดจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษาไว้ข้างต้นแล้ว โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลลูกหนี้
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับภาระหนี้ที่มีกับธนาคารผู้ให้สินเชื่อ
- 3) สภาวะการณ์ภายนอกที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการศึกษา

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตการศึกษา และสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการศึกษา

2. สร้างตารางให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษาตามความมุ่งหมายของการศึกษา

3. รวบรวมข้อมูลตัวแปรเพื่อมาใช้เป็นข้อมูลในการศึกษา

วิธีการวิเคราะห์ (Data Analysis) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้ข้อมูล 2 ประเภท คือ

a. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์พนักงานธุรกิจสาขาที่ทำหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อโดยตรง โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ มาจัดข้อมูลให้เป็นระบบเพื่อการวิเคราะห์ โดยแยกแยะประเด็นต่างๆ และพิจารณาประเด็นที่คล้ายคลึงกัน นำมารวบรวม วิเคราะห์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลการอธิบายผลตามกำหนด

b. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาค้นคว้า แนวคิดในการวิเคราะห์สินเชื่อ จากการรวบรวมจากแฟ้มสินเชื่อลูกค้ารายตัว ตลอดจนงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ บทความ รายงาน งานวิจัย วิทยานิพนธ์และทางเว็บไซต์ เป็นต้น

เมื่อผู้ศึกษารวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว จะทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์หรือ SPSS/PC (statistical package for social science program) โดยหาค่าสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ทางสถิติ โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นในระดับร้อยละ 95 เป็นเกณฑ์ในการศึกษาครั้งนี้

การวิเคราะห์ มีวิธีการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ โดยค่าสถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ของธนาคารออมสิน สาขาป่าตอง ใช้การวิเคราะห์ ตามแบบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีมากกว่า 1 ตัว กับตัวแปรตาม 1 ตัว ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linearity) ทารูปแบบความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยสมการถดถอยแบบพหุคูณ มีดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 \dots \dots b_kx_k + \varepsilon_i$$

เมื่อ Y แทน จำนวนเงินในการผ่อนชำระต่อเดือน (บาท)

a แทน ค่าคงที่ (Constant) ของสมการถดถอย

b แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient) ของตัวแปรอิสระ

X_i แต่ละตัว

X_i แทน ค่าของตัวแปรอิสระแต่ละตัว โดย

- X_1 แทน เพศของลูกหนี้
- X_2 แทน อายุของลูกหนี้ (ปี)
- X_3 แทน ระดับการศึกษา
- X_4 แทน สถานภาพ
- X_5 แทน อาชีพของลูกหนี้
- X_6 แทน ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)
- X_7 แทน ระยะเวลาการผ่อนชำระสินเชื่อ (งวด)
- X_8 แทน จำนวน (เงิน) หนี้ค้างชำระสินเชื่อ
- X_9 แทน ประวัติการมีหนี้ค้างชำระ
- X_{10} แทน หลักประกันในการกู้ยืมเงิน
- $\mathcal{E}_i$ แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์การถดถอย

- 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เช่น ศึกษาความสัมพันธ์ ของเพศ กับประวัติการชำระหนี้
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยหรือพยากรณ์ตัวแปรตาม เช่น การศึกษาปัจจัยที่เป็นมูลเหตุการค้างชำระหนี้ การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อหาความสัมพันธ์หรือสร้างสมการทำนายหรือพยากรณ์ตัวแปรตาม (Y) หนึ่งตัว จากกลุ่มตัวแปรอิสระ (X) หลายตัวนั้น ตัวแปรอิสระที่เอามาวิเคราะห์จะต้องมีหลักฐานตามทฤษฎีหรือ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องว่าเป็นตัวแปรต้นเหตุที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม

ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ในการวิเคราะห์การถดถอย (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2545 :346)

- 1) ตัวแปรอิสระ (X) และตัวแปรตาม (Y) ต้องเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ หรือ ตัวแปรต่อเนื่อง หรือมีระดับการวัดเป็น Interval หรือ Ratio Scale เช่น เพศ อายุ รายได้ สถานภาพครอบครัว อาชีพ เป็นต้น ในกรณีที่ตัวแปรอิสระ (X) บางตัวมีระดับการวัดเป็น Nominal หรือ Ordinal Scale จะต้องแปลงข้อมูลให้ เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) คือ มีค่า 0 กับ 1 ก่อนจึงจะนำไปวิเคราะห์ และตัวแปรหุ่นไม่ควรจะมีหลายตัว เพราะจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนมากขึ้น
- 2) ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม
- 3) ตัวแปรอิสระไม่ควรมีความสัมพันธ์กันหรือเป็นอิสระต่อกัน ในกรณีการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณเพราะจะทำให้เกิด Multicollinearity คือ การที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมากซึ่งจะมีผลกระทบทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ สูงเกินความเป็นจริง
- 4) การแจกแจงของตัวแปรตามเป็นแบบโค้งปกติ (Normal Distribution) ที่ทุกค่าของ X
- 5) ค่าของ Y มีความแปรปรวนเท่ากันทุกค่าของ X และ ความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ ที่ทุกจุดบน เส้นถดถอยมีค่าเท่ากัน

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยค่าสถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลการวิเคราะห์สรุปได้กล่าวคือ

1.1) ด้านปัจจัยส่วนบุคคล คือลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลลูกหนี้ พบว่า กลุ่มลูกหนี้ เป็นเพศชาย จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 เป็น เพศหญิง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 ส่วนใหญ่มีอายุ 30 – 39 ปีมากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมา คือ อายุ 40 – 49 ปีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 ส่วนใหญ่จะมีโสดมากที่สุด จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมา คือ สถานภาพสมรสจดทะเบียน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 28 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมามีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานและลูกจ้างในบริษัทและประกอบอาชีพผู้รับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน ซึ่งเท่ากันที่ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมาประกอบอาชีพผู้ประกอบการ/ธุรกิจ/เจ้าของกิจการ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาทจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาคือมีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3

1.2) ด้านองค์ประกอบเรื่องภาระหนี้ที่มีกับธนาคารผู้ให้สินเชื่อ พบว่า ลูกหนี้ ส่วนใหญ่จะมีจำนวนเงินงวดต่อเดือน 1,000 – 5,000 บาทจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงมาคือ มีเงินงวด 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 ส่วนใหญ่จะไม่มีการค้าชำระ จำนวน 152 คน คิดเป็น ร้อยละ 95.0 รองลงมาคือมีการค้างชำระไม่เกิน 30 วัน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และมีการค้างชำระไม่เกิน 60 วันจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ตามลำดับ ส่วนใหญ่จะใช้บุคคลค้ำประกัน ในการขอสินเชื่อ จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 65.1 รองลงมาคือ หลักทรัพย์ค้ำประกัน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และ ส่วนใหญ่จะมีวงเงินค้างชำระ10,001 – 15,000 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.8 รองลงมาคือ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5

1.3) การวิเคราะห์ระดับสภาวะการณภายนอกที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ คือ การวิเคราะห์ระดับสภาวะการณภายนอกที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ โดยใช้คะแนนค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีผลกระทบในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีผลกระทบในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีผลกระทบในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีผลกระทบในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีผลกระทบในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลกระทบต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้

เหตุการณ์	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับผลกระทบ
การปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยนโยบายโดยธนาคารแห่งประเทศไทย	3.01	1.055	ปานกลาง
ระเบียบ คำสั่ง วิธีปฏิบัติการพิจารณา อนุมัติ สินเชื่อ	3.30	1.055	ปานกลาง
การเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้	3.21	1.109	ปานกลาง
การปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าอุปโภค และบริโภค	3.54	1.104	มาก

พบว่า พนักงานธุรกิจสาขาที่ทำหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อโดยตรง ส่วนใหญ่ระบุว่าระดับผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกในเรื่องการปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคมีผลกระทบต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.54 และ ระบุว่าระดับผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกในเรื่องการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยนโยบายโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ระเบียบ คำสั่ง วิธีปฏิบัติ การพิจารณา อนุมัติสินเชื่อ การเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.01, 3.30 และ 3.21 ตามลำดับ

1. การวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ของธนาคารออมสินสาขาป่าตอง ใช้การวิเคราะห์ ตามแบบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ซึ่งผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์หาปัจจัยเกี่ยวกับลูกหนี้ ที่การเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.340	.559
เพศ	-.030	.818
อายุ	-.056	.391
ระดับการศึกษา	.097	.148
สถานภาพ	.029	.605
อาชีพ	-.131	.333
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.070	.605
ระยะเวลาในการผ่อนชำระ	.538	.263

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์หาปัจจัยเกี่ยวกับลูกหนี้ ที่การเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย	Sig.
ประวัติการมีหนี้ค้างชำระ	-.308	.062
หลักประกันในการกู้ยืม	.202	.046*
จำนวนหนี้ค้างชำระ	.039	.395

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตัวแปรปัจจัยเกี่ยวกับลูกหนี้ ที่การเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs คือ หลักประกันในการกู้ยืม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับกับปัจจัยเกี่ยวกับลูกหนี้ ที่การเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก มีค่าเท่ากับ 0.202 หมายความว่า ถ้าลูกหนี้มีมูลค่าของหลักประกันเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย มีผลทำให้การเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.202 บาท หรือ ถ้าลูกหนี้มีมูลค่าของหลักประกันเปลี่ยนแปลงลดลง 1 หน่วย มีผลทำให้การเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs เปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 0.202 บาท

สำหรับตัวแปรอื่นๆ คือ ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลลูกหนี้ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพรายได้เฉลี่ย อาชีพ องค์ประกอบเรื่องภาระหนี้ที่มีกับธนาคารผู้ให้สินเชื่อ ได้แก่ ระยะเวลาในการผ่อนชำระสินเชื่อ จำนวนเงินที่ผ่อนชำระในแต่ละงวด จำนวนเงินค้างชำระสินเชื่อ พบว่า ไม่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวไม่ส่งผลให้มีการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

สรุปผลการศึกษา (Summary)

การศึกษาครั้งนี้เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ของธนาคารออมสินสาขาป่าตอง โดยได้รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 ตัวอย่าง และจากการสัมภาษณ์พนักงานธุรกิจสาขาที่ทำหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อโดยตรง

โดยพบว่า การค้างชำระหนี้ของลูกหนี้เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงได้ยาก แม้ว่าจะมีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้แล้วแต่ก็ยังคงปัจจัยอื่นๆที่ทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามระบุในสัญญา จากการศึกษาสาเหตุของการค้างชำระหนี้ กล่าวคือ หลักประกันในการกู้ยืม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปัจจัยเกี่ยวกับลูกหนี้ ที่การเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก โดยจากการทำการศึกษา การเกิดหนี้ค้างชำระเกิดจากปัจจัยภายใน ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในธนาคารของผู้ให้สินเชื่อ ได้แก่ การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่

เหมาะสม เช่น ประเมินราคาสูงเกินไป หลักทรัพย์ที่ประเมินมีสภาพคล่องต่ำ ทำให้ผู้กู้ได้รับการอนุมัติสินเชื่อที่หลักทรัพย์ไม่คุ้มมูลหนี้ การอนุมัติสินเชื่อของธนาคารที่ไม่มีการกลั่นกรองที่ดี เช่น พนักงานขาดประสบการณ์ไม่ยึดหลักเกณฑ์ที่มีการกำหนด ไม่ทราบคำสั่งปฏิบัติของธนาคาร เน้นการทำงานที่ได้ปริมาณเยอะแต่ขาดคุณภาพ ดังนั้นแนวทางเลือกที่ผู้ศึกษาจะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาจะประกอบไปด้วยแนวทางดังนี้

1. ธนาคารควรมีระบบการติดตามและทวงหนี้อย่างรัดกุมและดำเนินการตั้งแต่ระยะแรกๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้กู้ตระหนักถึงภาระหนี้สินในอนาคต และมีการติดตามพฤติกรรมสภาวะการเป็นอยู่ของลูกค้าอย่างละเอียด เพื่อให้ทราบสภาวะของลูกค้าที่มีแนวโน้มจะเกิดปัญหาหนี้ค้างชำระได้ ซึ่งทางธนาคารได้ทราบข้อมูลอย่างรวดเร็ว ก็สามารถแก้ปัญหาได้ทัน

2. พนักงานที่ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์สินเชื่อ หรือพนักงานติดตามหนี้ของธนาคาร ควรจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความเข้าใจเพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและวิธีปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

3. มูลค่าของหลักประกันที่ใช้ในการขอกู้เงินสำคัญ เพื่อป้องกันไม่ให้ธนาคารมีความเสี่ยงต่อการเกิดหนี้ค้างชำระของลูกค้าหนี้ ธนาคารควรมีการประเมินราคาจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มูลค่าหลักประกันใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุดและได้รับเงินกู้ตามความสามารถในการชำระหนี้ได้ และมีการตรวจสอบความถูกต้องทุกขั้นตอนตามกฎหมาย เพื่อจะได้มีสิทธิโดยถูกต้องในหลักประกันนั้นๆ

อภิปรายผล (Implication)

จากการศึกษาถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ของธนาคารออมสินสาขาป่าตอง มีประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

หากลูกหนี้มีหลักประกันในการกู้ยืม ที่มีมูลค่าสูงขึ้นจะมีผลเกิดความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปัจจัยเกี่ยวกับลูกหนี้ ที่การเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs กล่าวคือ ถ้าลูกหนี้มีมูลค่าของหลักประกันเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น มีผลทำให้การเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งอาจจะเนื่องจากว่า มีการประเมินราคาหลักประกันที่ผู้ขอสินเชื่อใช้เป็นหลักประกันเกิดความคลาดเคลื่อนหรือสูงกว่าความเป็นจริง ประเมินราคาสูงเกินไป หลักทรัพย์ที่ประเมินมีสภาพคล่องต่ำ ทำให้ผู้กู้ได้รับการอนุมัติสินเชื่อที่หลักทรัพย์ไม่คุ้มมูลหนี้ และเมื่อราคาประเมินสูงก็ส่งผลให้ผู้กู้มีโอกาสของเงินสินเชื่อสูงขึ้นไปด้วย เมื่อวงเงินขอกู้สูงขึ้น ภาระค่าใช้จ่ายแต่ละเดือนก็จะเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น จึงไม่สามารถแน่ชัดว่ามูลค่าของหลักประกันที่ใช้ในการขอกู้เกิดการค้างชำระหนี้ลดลงแต่อย่างใด ตรงกันข้ามหากมูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการขอกู้มีมูลค่าสูงขึ้น ก็จะมีผลให้เกิดหนี้ค้างชำระสูงขึ้นไปด้วย โดยมีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของการค้างชำระหนี้ของชนินทร์ พิทยาวิวิท (2534) กล่าวคือ ราคาของหลักทรัพย์ที่ประเมินนั้นหากพบว่าเป็นการประเมินที่ไม่เหมาะสม มีความคลาดเคลื่อนสูง หลักทรัพย์มี

มูลค่าที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าจะมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้จากการอนุมัติวงเงินสินเชื่อที่ไม่คุ้มมูลหนี้ได้

ด้านปัจจัยอื่นๆ ที่ใช้ประกอบการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้เฉลี่ย อาชีพ องค์ประกอบเรื่องภาระหนี้ที่มีกับธนาคารผู้ให้สินเชื่อ ได้แก่ ระยะเวลาในการผ่อนชำระสินเชื่อ จำนวนเงินที่ผ่อนชำระในแต่ละงวด จำนวนเงินค้างชำระสินเชื่อ พบว่า ไม่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวไม่ส่งผลให้มีการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับงานวิจัยที่สนับสนุนผลการการศึกษา เช่น ผลการศึกษาของ ศิริน ศิริอ่อน (2554) ได้ศึกษาศึกษาวิจัยปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) พบว่า มูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการขอกู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ในทิศทางเดียวกัน ส่วนปัจจัยด้านอายุระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระยะเวลาในการผ่อนชำระ จำนวนเงินที่ผ่อนชำระในแต่ละงวดไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้

สำหรับงานวิจัยอื่นๆ ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ชัชวาลย์ ใจธีรภาพกุล (2554) พบว่า สัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อธุรกิจ อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมต่อปริมาณสินเชื่อรวม สัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และที่อยู่อาศัยต่อปริมาณสินเชื่อรวมและสัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อธุรกิจการบริการต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อรวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรกรรม ซึ่งมีผลการศึกษาขัดแย้งกับการศึกษาครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ (Recommendation)

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะบางประการเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs คือ จากการศึกษาการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs นั้น ผลที่พบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs คือเรื่องหลักประกัน ซึ่งส่วนใหญ่คือบุคคลค้ำประกันที่มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 65.1 และรองมาคือหลักทรัพย์ค้ำประกัน ที่มีสัดส่วนร้อยละ 17.2 กล่าวคือ หลักประกันที่ทางผู้อนุมัติสินเชื่อใช้นั้นอาจมีความเสี่ยงที่สูง และไม่คุ้มมูลหนี้มากพอ คือ ใช้บุคคลค้ำประกันซึ่งบุคคลที่ค้ำประกันนั้นอาจมีพฤติกรรมเดียวกันหรือคล้ายคลึงกับผู้กู้เมื่อมีการค้างชำระของหนึ่งคนใดเกิดขึ้น ก็เป็นไปได้ว่าจะส่งผลให้ผู้ค้ำประกันมีพฤติกรรมเช่นเดียวกัน และเพิกเฉยต่อการชำระหนี้ได้ หรือเมื่อมีการทวงถามหนี้กับผู้ค้ำประกันอาจเป็นไปได้ว่าผู้ค้ำประกันก็มีภาระค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่สูงแล้วจึงไม่สามารถรับภาระหนี้ของบุคคลที่ตนไปค้ำประกันได้ ดังนั้นควรมีการพิจารณาเพิ่มหลักเกณฑ์ของบุคคลค้ำประกันที่สูงขึ้น เพื่อให้การค้ำประกันมีประสิทธิภาพขึ้น และการค้ำประกันอาจพิจารณาวงเงินหากมีวงเงินสูงก็ควรใช้หลักทรัพย์

ค้าประกันเพิ่มขึ้น ควรพิจารณาการอนุมัติให้อยู่ในเกณฑ์ LTV Credit score ทั้งของธนาคารเองและจากผลการตรวจสอบประวัติทางศูนย์เครดิตบูโรแห่งชาติ และควบคุมด้านการประเมินราคาให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ค้ำมูลค่าหนี้ที่เกิดขึ้น และธนาคารควรมีระบบการติดตามทวงหนี้ที่รัดกุมภายใต้กรอบกฎหมายข้อบัญญัติต่างๆ และมีการติดตามหนี้ตั้งแต่ระยะแรกที่พบว่าเริ่มมีความผิดปกติของการชำระหนี้ของลูกค้านี้ เพื่อช่วยหาแนวทางแก้ไข ลดความเสียหายของการไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดของผู้กู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

เนื่องจากครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยอาศัยข้อมูลลูกหนี้ย้อนหลัง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลบางอย่างไปตามสถานการณ์ ดังนั้น ควรมีการศึกษาข้อมูลจากลูกหนี้ปัจจุบันเป็นระยะ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันได้มากขึ้น และเนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการ ศึกษาจากธนาคารออมสินสาขาป่าตองเท่านั้น ดังนั้น ครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในสาขาหรือเขตพื้นที่อื่นๆ ซึ่งมีความแตกต่างด้านภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจ และด้านอื่นๆ เพื่อจะได้มีการสำรวจข้อมูลและทราบปัจจัยที่เกิดขึ้นนี้ค้างมากขึ้น และหาแนวทางที่หลากหลายขึ้นในการแก้ไขปัญหา

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). การใช้ SPSS for Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล (พิมพ์ครั้งที่ 4).

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนินทร์ พิทยาวิธ. (2534). ตลาดการเงินในประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้ง กรุ๊ป.

ญาโณทัย อนันตกุล. (2554). หลักร 5'C ในการวิเคราะห์สินเชื่อ. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/584436>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2553). เกณฑ์การกำกับดูแลนโยบายสินเชื่อและคุณภาพสินเชื่อของธนาคารแห่งประเทศไทย. สืบค้นจาก <http://www.bot.ot.th>

สุทธิมา ชำนาญเวช. (2546). การวิเคราะห์เชิงปริมาณ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.